

SAVONIA

ammattikorkeakoulu

OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
SOSIAALI-, TERVEYS- JA LIIKUNTA-ALA

OPISKELIJAOHJAUS HARJOITTE- LUSSA – PEREHDYTYSVIDEO SA- VONIAN HOITOTYÖN OPISKELI- JOILLE

TEKIJÄT Mirka Kosonen
Vilka Korhonen
Jatta Kapanen

Koulutusala Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala	
Tutkinto-ohjelma Terveystieteiden tutkinto-ohjelma Sairaanhoidon tutkinto-ohjelma	
Työn tekijä(t) Jatta Kapanen, Vilka Korhonen ja Mirka Kosonen	
Työn nimi Opiskelijaohjaus harjoittelussa -Perehdytysvideo Savonian hoitotyön opiskelijoille	
Päiväys 19.02.2022	Sivumäärä/Liitteet 23
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Savonia-ammattikorkeakoulu HARKKA -hanke	
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opinnäytetyön aiheena oli perehdytysvideo Savonian hoitotyönopiskelijoille koskien opiskelija ohjausta. Kehittämistyön tilaajan oli Savonia-ammattikorkeakoulun HARKKA-hanke. Kehittämistyön tavoitteena oli helpottaa sekä selkeyttää hoitotyön opiskelijoiden ensimmäiseen harjoitteluun siirtymistä. Videon tiedot soveltuivat kuitenkin myös myöhempien opintojen harjoittelujaksolle. Aiemmin harjoitteluihin liittyvät tehtävät sekä muut hoidettavat asiat löytyivät monesta erillisestä ohjeesta. Videon myötä muistettavat asiat on tiivistetty yhteen videoon. Videota oli tarkoitus näyttää ennen harjoittelua järjestettävässä info tilaisuudessa. Opiskelijat voivat myös palata myöhemmin videon pariin.</p> <p>Opinnäytetyö tehtiin kehittämistyönä. Video kuvattiin Kuopion pääterveysasemalla sairaanhoidon vastaanottohuoneessa. Näyttelijöinä toimivat itse videon tekijät. Video editoitiin myös tekijöiden toimesta. Videon pohjalla käytettiin suomalaisia sekä kansainvälisiä tieteellisiä artikkeleita ja tutkimuksia koskien hoitotyön kliinistä harjoittelua sekä opiskelijaohjausta. Videon käsikirjoitus lähetettiin ennen videon kuvaamista Savonia-ammattikorkeakoulun harjoittelukoordinaattoreille, jotka hyväksyivät käsikirjoituksen.</p> <p>Kehittämistyön tuloksena syntyi kolme minuuttia pitkä perehdytysvideo Savonia-ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden sekä lehtoreiden käyttöön.</p>	
Avainsanat harjoittelu, kliininen harjoittelu, opiskelijaohjaus, hoitotyö, sairaanhoitajat, opiskelija, hoitoala, video	

Field of Study Social Services, Health and Sports	
Degree Programme Degree Programme in Public Health Nurse	
Author(s) Jatta Kapanen, Vilkkä Korhonen and Mirka Kosonen	
Title of Thesis Student guidance in training -introduction video for Savonia nursing students	
Date 19.02.2022	Pages/Appendices 23
Client Organisation /Partners Savonia University of Applied sciences HARKKA -project	
<p>Abstract</p> <p>The subject of the thesis was an introduction video for Savonia nursing students about student guidance in training. The thesis was the HARKKA project of Savonia University of Applied Sciences. The aim of the development work was to simplify and to clarify the transition to the first internship of nursing students. However, the information in the video was also suitable for internships in later studies. Previously, tasks related to practice sessions, as well as other things to be handled, could be found in many instructions. With the video, things to remember are summed up in a single video. The video was to be shown at the informal meeting before clinical practical training. Students can also go back to the video.</p> <p>The thesis was conducted as a development work. The video was shot at Kuopio ´s Health center. The creators of the video act as the actors in the video. The video was also edited by the authors. Finnish and international scientific articles and studies were used as the basis of the video regarding clinical practice in nursing and student guidance. Before the video was filmed, the script was sent to the Savonia University of Applied Sciences Coordinators, who accepted the script.</p> <p>The development work resulted in a three-minute introduction video for the use of nursing students and lecturers of Savonia University of Applied Sciences.</p>	
<p>Keywords</p> <p>internship, clinical practice, students, student guidance, nursing, nurse, video</p>	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	5
2	SAIRAAHOITAJAKOULUTUS JA SEN PÄÄPIIRTEET	6
3	OPISKELIJAOHJAUS KLIINISESSÄ HARJOITTELUSSA.....	7
4	LAATUSUOSITUKSET JA OHJEET KLIINISESSÄ HARJOITTELUSSA	8
4.1	Opiskelijan tehtävät harjoittelussa.....	8
4.2	Opiskelijaohjaajan tehtävät harjoittelussa	8
5	HARJOITTELUA KOSKEVAT LAIT.....	10
6	KEHITTÄMISTYÖN PROSESSI	11
6.1	kehittämistyön tilaaja	11
6.2	Hyvä perehdytysvideo	12
6.3	Videon suunnittelu	12
6.4	Videon käsikirjoitus	13
6.5	Kehittämistyön toteutus.....	14
6.6	Kehittämistyö arviointi	15
7	TARCOITUS JA TAVOITEET	16
8	POHDINTA.....	17
8.1	Luotettavuus ja eettisyys.....	18
8.2	Hyödynnettävyys ja kehittämisideat	18
	LÄHTEET	20
	LIITE 1: VIDEON KÄSIKIRJOITUS	22
	LIITE 2: PEREHDYTYSVIDEO	23

1 JOHDANTO

Kliinisen harjoittelun tavoitteena on perehdyttää opiskelija ohjatusti työelämän eri tehtäviin ja oppia soveltamaan omaa teoretietoa myös käytäntöön (Savonia-ammattikorkeakoulu, 2020). Opiskelijan hoitotyön osaamista kliinisessä harjoittelussa kehittää oppimisen reflektointi ja arviointi, tavoitteellinen yhdessä työskentely, sekä kannustava työilmapiiri (Jokelainen, 2013). K. Luojuksen tutkimuksen mukaan harjoittelu yksikön ilmapiirillä ja työelämän ohjaajien asenteilla on suuri merkitys hoitotyön opiskelijoiden kokemuksiin oman oppimisen ja ammattitaidon edistymiseen. (Luojuus, 2011.)

Terveydenhuollossa toimivien vasta valmistuneiden, tai juuri valmistumisen kynnyksellä olevien sairaanhoitajien ammatillinen pätevyys on erittäin tärkeää. Sairaanhoitajan ammatillinen pätevyys liittyy muun muassa potilasturvallisuuteen, ammatillisiin normeihin sekä hoidon korkeaan laatuun. Terveydenhuollon jatkuva kehittyminen on vaikuttanut sairaanhoitajien määrän vaatimuksiin sekä lisännyt heidän ammatillisen pätevyytensä vaatimuksia. Kajander-Unkuri vuonna 2015 tekemän tutkimuksen mukaan sairaanhoitajien ammatillinen pätevyys koostuu yhdeksästä pääkompetenssista, jotka ovat: " (1) ammatilliset ja eettiset arvot sekä toiminta, (2) hoitotyön taidot ja interventiot, (3) vuorovaikutustaidot, (4) tiedolliset ja kognitiiviset kyvyt, (5) arviointi ja hoitotyön laadun parantaminen, (6) ammatillinen kehittyminen, (7) johtaminen ja yhteistyötaidot, (8) opetus- ja ohjaamistaidot sekä (9) tutkimustiedon hyödyntäminen". (Kajander-Unkurin, 2015.) Samat kompetenssit toistuvat valtakunnallisissa laatusuosituksissa koskien kaikkien sairaanhoitajan ammattinimikkeeseen johtavien tutkintojen tavoitteissa ja arviointi kriteereissä (Jokelainen ym. 2020).

Kehittämistyön aiheena on "Opiskelijaohjaus harjoittelussa - perehdytysvideo Savonia hoitotyön opiskelijoille". Kehittämistyön tuotoksena on perehdytysvideon opiskelijaohjauksesta opiskelijan näkökulmasta sivuten myös hieman opiskelijaohjaajan näkökulmaa. Millä tavoin ja kuinka opiskelija voi helpottaa ja edistää omaa oppimistaan, sekä helpottaa myös opiskelijaohjaajan tärkeää työtä kliinisen harjoittelun ohjaajana. Kehittämistyömme kohderyhmänä ovat Savonia-ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijat, joiden tutkintoon vievät opinnot sisältävät myös sairaanhoitajan ammattinimikkeen saamiseksi sisältyvät perusopinnot. Näitä tutkintoja ovat sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja-, kättilö- sekä ensihoitajaopiskelijat (Opetusministeriö 2006, 12). Kehittämistyömme on osa Savonia-ammattikorkeakoulun HARKKA-hanketta, jonka tarkoitus on kehittää harjoittelun sujuvuutta ja opiskelijoiden oppimista (OAMK, 2021). Perehdytysvideon tavoitteena on koota kliinistä harjoittelua koskevat tarvittavat tiedot samalle alustalle, joka on helposti opiskelijoiden käytettävissä.

Kehittämistyössä etsimme tietoa ja tutkittua näyttöä siitä, millaiset asiat harjoittelussa edistävät opiskelijan kannalta oppimista ja millaiset heikentävät sitä. Selvitämme, kuinka oppimisympäristö sekä harjoittelujakson työyksikön ilmapiiri ja miten opiskelijaohjaajien ammattitaito, asenne ja kiinnostus opiskelijaohjaukseen vaikuttavat tutkimusten mukaan opiskelijoiden oppimiskokemuksiin.

2 SAIRAANHOITAJAKOULUTUS JA SEN PÄÄPIIRTEET

Terveysalan koulutuksen tärkein tehtävä on turvata väestölle mahdollisimman yhdenmukaiset, sekä potilasturvalliset palvelut valtakunnallisesti kouluttamalla terveydenhuoltoon osaava henkilöstö. Koulutuksen tavoitteena on antaa tulevalle ammattilaiselle tarvittavat valmiudet, jotka vastaavat väestön terveystarpeiden, terveydenhuollon ammatinharjoittamisen, terveyspoliittisten tavoitteiden, terveydenhuollon työelämän ja sen kehittämisen sekä teknologian vaatimukset. (Opetusministeriö 2006, 11.) Terveydenhoitajan, ensihoitajan ja kättilön ammatteihin vevä koulutus sisältää myös sairaanhoitajan ammattipätevyyden ja tutkinnon suorittaneet laillistetaan koulutuksensa perusteella myös toimimaan sairaanhoitajan ammattinimikkeellä (Opetusministeriö 2006, 12).

Sairaanhoitajien koulutusta ohjaavat Euroopan parlamentin ja neuvoston ammattipätevyysdirektiivit. Näiden mukaan sairaanhoitajan koulutuksen keston tulisi olla vähintään kolme vuotta ja sisältävän vähintään 4600 tuntia teoriaopetusta. Tämän lisäksi koulutuksen tulisi olla 180 opintopistettä, joka täyttää ammatin yleispätevyyden vähimmäisosaamisen. (Euroopan parlamentti 2013/55/EU.) Suomessa voi opiskella sairaanhoitajaksi monessa ammattikorkeakoulussa ympäri Suomen. Suomessa tutkinto koostuu 210 opintopisteestä, joka on 14,3 prosenttia eli 30 opintopistettä enemmän kuin EU:n asettama raja. Sairaanhoitaja tutkinto koostuu perus- ja ammattiopinnoista, käytännön kliinisestä harjoittelusta, opinnäytetyöstä sekä kypsyysnäytteestä ja valinnaisista opinnoista. (Valtioneuvoston asetus 2014/1129.)

Sairaanhoitajan koulutusta määrittävät ammattikorkeakoulujen yhteiset kompetenssit, joiden tarkoituksena on kehittää yleispätevää ja yhdenmukaista osaamista. Kompetenssit, eli vaatimustasot, ovat oppimisen taidot, eettinen osaaminen, viestintä- ja vuorovaikutus taidot, johtajuus- ja kehittämistoiminnan osaaminen, organisaatio- ja yhteiskuntaosaaminen sekä kansainvälisyys. (Eriksson, Korhonen, Merasto, Moisio, 2015.)

3 OPISKELIJAOHJAUS KLIINISESSÄ HARJOITTELUSSA

Opiskelijoiden työelämänohjaajina toimivat eri työorganisaatioiden hoitotyön ammattilaiset. Vakaan pohjan opiskelijan oppimiselle ja ammatilliselle kehitykselle luo opiskelijan ja ohjaajan välinen ohjaussuhde. Opiskelijaohjaajan on todettu olevan merkittävin henkilö opiskelijan oppimisen tukijana ja ammatillisen kehittymisen roolimallina ohjatussa harjoittelussa. Opiskelijaohjaajilla tulee näin ollen olla monialaista osaamista niin hoitotyöstä kuin opiskelijan ohjaamisesta. Ohjaussuhteen luominen, opiskelija kohtaisten tavoitteiden ja vastuunottamiseen ohjaaminen, kokonaisvaltainen hoitotyön ohjaaminen, opiskelijan oppimisen tukeminen, palautteen antaminen ja vastaanottaminen sekä jatkuvan arvioinnin antaminen sisältyvät hyvään ohjausosaamiseen. (Tuomikoski, Ruotsalainen, Mikkonen & Kääriäinen 2020, 10.) Suomessa opiskelijaohjaajilta ei vaadita ohjaaja koulutusta. Opiskelijaohjaajana toimimiseen ei myöskään vaadita tiettyä työkokemusta. Ohjaajakoulutuksen on kuitenkin todettu vahvistavan ohjaajataitoja. Tämän vuoksi ohjaajakoulutusta suositellaan kaikille opiskelijaohjaajille ja niitä järjestetään koulutus- ja palveluorganisaatioiden puolesta. Koulutuksen sisältö ja pituus kuitenkin vaihtelevat sairaanhoitopiireittäin sekä alueittain. (Tuomikoski ym. 2020, 234.)

Valmistuneista Sairaanhoitajista iso osa kokee ohjausvalmiutensa riittämättömiksi ja tietonsa nykyisestä terveysalankoulutuksesta ja sen tavoitteista puutteellisiksi. Myös he, jotka kokevat ohjaustaitonsa hyväksi, ovat valmiita ottamaan tukea asiassa. Tukea toivotaan koulun ja työpaikan välisessä yhteistyössä, ohjauskoulutuksessa ja ajan järjestämisessä. Ohjaamiseen vaikuttaa positiivisesti pitkä työkokemus, taito hankkia tietoa sekä persoonalliset ominaisuudet. (Jääskeläinen, 2009.)

Vastuu oppimisesta ja ammatillisesta kasvusta on opiskelijalla. Opiskelijan tulee olla tietoinen omasta osaamistasostaan ja kehittymistarpeesta. Opiskelijan tulee olla aktiivinen ja hakeutua omaaloitteisesti erilaisiin oppimistilanteisiin. Opiskelija on velvollinen noudattamaan harjoitteluorganisaation yhteisiä sääntöjä ja turvallisuusohjeita. Opiskelijan tulee pyytää ja ottaa vastaan palautetta ohjaajalta ja kyetä muuttamaan omaa toimintaansa palautteen mukaan. Opiskelijan täytyy pystyä arvioimaan omaa kehittymistään ja kehittymistarpeita perustellen. Mikäli opiskelija ei pysty arvioimaan omaa oppimistaan, toimimaan harjoitteluorganisaation ohjeiden mukaan, ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan tai jättää harjoitteluun liittyvät tehtävät tekemättä, voivat ohjaaja sekä ohjaava opettaja hylätä harjoittelun. (Jokelainen ym. 2020.)

4 LAATUSUOSITUKSET JA OHJEET KLIINISESSÄ HARJOITTELUSSA

Hoitotyön harjoitteluissa noudatetaan Suomen ammattikorkeakoulujen terveysalan koulutuksen verkoston ohjeita ja laatusuosituksia. Ohjeita ja laatusuosituksia on ollut tekemässä työryhmä, jossa on ollut seitsemästä eri ammattikorkeakoulusta jäseniä, myös Savoniasta. Näitä ohjeita voi soveltaa eri harjoitteluorganisaatioihin ja ohjeet saattavatkin vaihdella hieman esimerkiksi paikkakuntien ja sairaanhoitopiirien välillä. (Suomen ammattikorkeakoulujen terveysalan verkosto.)

Laatusuositusten tavoitteena on järjestää opiskelijalle laadukas harjoittelu ammattikorkeakoulusta riippumatta, selkeyttää opiskelijan tehtäviä, sekä varmistaa opiskelijan osaamisen kehittyminen. Laatusuositukset ovat jaettu opiskelijan, opiskelijaohjaajan, ohjaavan opettajan ja koulutusorganisaation tehtäviin ennen harjoittelua, harjoittelun aikana sekä harjoittelun jälkeen. Suosituksissa on huomioitu ammattikorkeakoululaki, sekä Euroopan direktiivi. (Jokelainen ym. 2020.)

4.1 Opiskelijan tehtävät harjoittelussa

Ennen harjoittelua opiskelijan täytyy huolehtia, että harjoittelua edellyttävät opinnot ovat suoritettu ja ajan tasalla. Opiskelijan on hyvä ottaa selvää harjoitteluympäristöstä, kulkukorteista, tietokone-tunnuksista, jotta harjoittelu voi alkaa mahdollisimman onnistuneesti. Laatusuosituksissa suositellaan opiskelijan myös perehtyvän ammattikorkeakoulun vakuutusturvaan ja harjoitteluun liittyviin ohjeistuksiin ja säädöksiin. Jokaisella harjoittelupaikalla on omat vaatimuksensa koskien rokotuksia, rikostaustaotteita, lääkelaskuja, osaamista, kielitaitoa. (Jokelainen ym. 2020.)

Opiskelijan vastuulla harjoittelun aikana on toimia harjoittelunosaamistavoitteiden mukaisesti ja olla aktiivinen oppija. Ammatillisuus on muistettava, vaikka olisikin opiskelijan roolissa. Tärkeää on tiedottaa ohjaajaa ja ohjaavaa opettajaa puolin ja toisin, etenkin jos harjoittelussa tulee ongelmia. Ammattikorkeakouluissa on harjoittelun aikana käytössä oman oppimisen reflektointi. Se edistää oppimista, sillä opiskelija joutuu pohtimaan ja syventymään omaan tekemiseen. Opiskelijan tulee huolehtia itse omasta jaksamisestaan, huomioiden vapaa-ajan ja työnteon. (Jokelainen ym. 2020.)

Harjoittelun jälkeen opiskelijan on muistettava palauttaa avaimet, kulkukortit ja muu työpaikalle kuuluva omaisuus. Palautteen anto, sekä mahdolliset kehittämisideat kannattaa opiskelijan tuoda esille rohkeasti. Tämä auttaa parantamaan harjoittelukokemuksia, sekä potilasturvallisuutta. Täydennetty työvuorotaulukko pitää toimittaa ohjaavalle opettajalle, sekä kopio siitä jättää harjoittelu-yksikköön. Usein harjoittelun jälkeen ammattikorkeakoulut järjestävät harjoittelun purkuseminaarreja, joissa opiskelijat käyvät läpi oppimistaan ja jakavat kokemuksia. Harjoittelukohtaiset tehtävät palautetaan ohjaavalle opettajalle harjoittelusuorituksen saamiseksi. (Jokelainen ym. 2020.)

4.2 Opiskelijaohjaajan tehtävät harjoittelussa

Kliinisessä harjoittelussa opiskelijan tukena on opiskelijaohjaaja harjoitteluyksikössä. Harjoitteluyksikön henkilöstön, etenkin opiskelijaohjaajien, tulisi toimia myönteisenä roolimallina opiskelijalle sosi-

aali- ja terveysalan arvojen, eettisten periaatteiden ja toimintaa ohjaavien lakien, ohjeiden ja asetusten mukaisesti. Ohjaajan tulee ottaa huomioon opiskelijan henkilökohtainen lähtötaso sekä tavoitteet. Ohjaajan tehtävänä on yhdessä ohjaavan opettajan kanssa mahdollistaa opiskelijalle mahdollisimman laadukas, turvallinen ja tavoitteisiin perustuva harjoittelukokemus. (Jokelainen ym. 2020.)

5 HARJOITTELUKOSKEVAT LAIT

Terveydenhuollon ammattilaisia varten on tehty omat lakipykälät, jonka tarkoituksena on edistää potilasturvallisuutta ja palvelujen laatua. Kyseessä on laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä. Laki koskee myös terveydenhuollon opiskelijoita, jotka ovat harjoittelussa. (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä, 1994.)

Laki koostuu 7 eri osiosta, jotka ovat yleiset säännökset, oikeus toimia ammattihenkilönä, terveydenhuollon ammattihenkilön yleiset velvollisuudet, lääkärin oikeudet ja velvollisuudet, oireiden mukainen hoito ja rajattu lääkkeenmäärääminen, terveydenhuollon ammattihenkilöiden ohjaus ja valvonta, erinäiset säännökset, voimaantulo- ja siirtymäsäännökset. (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä, 1994.)

Uusi työaikalaki hoitoalalla tuli voimaan 1.1.2020. Lakiin kuuluu säädökset työpäivän pituudesta, viikkotyöajasta sekä kolmen viikon jaksoissa työtuntien määrästä. Vanhan työaikalain mukaan jaksotyötä koskeva lepoaika oli yhdeksän tuntia. Vuonna 2020 voimaan astuneessa laissa jokaisen työvuoron alkamista seuraavan vuorokauden aikana, on työntekijälle tultava 11 tuntia yhtäjaksoista lepoaikaa. Laki sallii myös poikkeuksia, joissa voidaan edelleen käyttää yhdeksän tunnin lepoaikaa työvuorojen välissä. Tällaiseen voi syynä olla esimerkiksi työn järjestelyyn liittyvät syyt tai työntekijän toive. (Työ- ja elinkeinoministeriö 872/2019.)

Uusi työaikalaki määrittää jaksotyössä tehtävien peräkkäisten työvuorojen lukumäärän. Vanhan lain mukaan työvuoroja sai jaksotyössä tehdä enintään seitsemän. Uudessa laissa tämä määrä on viisi. (Turunen, 2019.) Säännöllinen työaika on enintään yhdeksän tuntia päivässä ja 38 tuntia ja 15 minuuttia viikossa (Työaikalaki 872/2019). Jaksotyössä säännöllinen työaika on kahden viikon pituisessa jaksossa enintään 76 tuntia, kolmen viikon pituisessa jaksossa enintään 114 tuntia ja 45 minuuttia ja neljän viikon pituisessa jaksossa enintään 153 tuntia (Työaikalaki 872/2019).

Laissa koskien terveydenhuollon ammattihenkilöitä, on mainittu salassapitovelvollisuudesta muun muassa seuraavaa: "Terveydenhuollon ammattihenkilö ei saa sivulliselle luvatta ilmaista yksityisen tai perheen salaisuutta, josta hän asemansa tai tehtävänsä perusteella on saanut tiedon. Salassapitovelvollisuus säilyy ammatinharjoittamisen päättymisen jälkeen". Monessa paikassa vaitiolovelvollisuudesta tehdään erikseen kirjalliset sopimukset, mutta myös suullinen sopimus on riittävä. (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä, 1994.)

Terveysalan erityisluonteen, yhteiskunnallisen merkityksen ja ammattitoimintaan liittyvän potilasturvallisuuden riskin terveydenhuollon ammattienharjoittamista valvotaan. Terveydenhuollon ammattihenkilöiden yleinen ohjaus kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle. Terveydenhuollon oikeusturvakeskukselle kuuluu taas ammattihenkilöiden valvonta ja ohjaus. (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä, 1994.)

6 KEHITTÄMISTYÖN PROSESSI

Kehittämistyöllä tarkoitetaan tutkimuksen ja/tai kokemuksen kautta syntyneeseen tietoon, jota käytetään prosessin, tuotteen tai menetelmien kehittämiseen tai parantamiseen. K. Salonen on tutkimuksessaan jakanut kehittämistyön prosessin kahteen ryhmään: Lineaariseen ja spiraaliseen malliin. Lineaarinen malli on hyvin selkeä ja suoraviivainen etenemään. Työ alkaa tavoitteen asetuksesta ja etenee suunnitelman teosta toteutuksen kautta lopettamiseen ja arviointiin. Spiraalimallissa työn teko etenee nimensä mukaisesti ikään kuin kehissä, joihin kuuluu perustelu, organisointi, toteutus ja arviointi. Kun edellä mainitut kohdat on tehty, alkaa samojen asioiden tekemine niin sanotusti uudella kehällä ja tällöin arvioidaan edellisen kehän asioita. (Salonen, 2013.) Kehittämistyömme seuraa Lineaarista mallia.

6.1 kehittämistyön tilaaja

Opinnäytetyömme tilaaja on Savonia-ammattikorkeakoulu. Savonia on yksi Suomen monialaisimmista ja suurimmista ammattikorkeakouluista. Opiskelijoita kirjoilla on yhteensä 6000. Savonian kampuksia löytyy Kuopiosta, Iisalmesta ja Varkaudesta. Suurin kampus sijaitsee Kuopiossa, Microkadulla. Sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijoita Kuopiossa ja Iisalmissa on noin 1700. (Savonia-ammattikorkeakoulu, 2021.)

Savoniassa on mahdollista opiskella kuudella eri alalla, kouluttautuen lukuisiin eri ammattinimikkeisiin. Alat ovat sosiaali- ja terveystieteiden ala, liiketalouden ala, luonnonvara-ala, matkailu- ja ravitsemusala, kulttuuriala, sekä tekniikan ala. Ylemmän ammattikorkeakoulun tutkintoja on myös mahdollista suorittaa Savoniassa jokaisella edellä mainitulla alalla. (Savonia-ammattikorkeakoulu, 2021.)

Savonia-ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoiden opinnot ovat työelämälähtöisiä. Harjoitteluiden osuus koko sairaanhoitaja opintojen opintopisteistä on 75 op + 10 op. 75 opintopistettä tulevat seuraavista harjoittelujaksoista: hoitotyö, sisätauti sairastavan hoitotyö, perioperatiivinen hoitotyö, lasten, nuorten ja perheiden hoitotyö, mielenterveys- ja päihdetyö, kotihoito ja gerontologinen hoitotyö sekä hoitotyön osaamisen täydentäminen ja sairaanhoitaja ohjaajana, mentorina ja terveyden edistäjänä. 10 opintopistettä tulee opiskelijan itse valitsemien syventävien opintojen harjoittelusta. Savoniassa keskimääräinen kliinisen harjoittelun pituus on viisi viikkoa, sisältäen 185 tuntia. Viimeinen syventävien opintojen harjoittelu on pituudeltaan seitsemän viikkoa, sisältäen 259 tuntia. Näiden harjoitteluiden tavoitteena on perehdyttää opiskelija ohjatusti työelämän keskeisiin työtehtäviin ja myöhemmin tiedon ja taidon soveltamiseen erilaisissa hoitotyön tilanteissa. (Savonia-ammattikorkeakoulu, 2020.)

6.2 Hyvä perehdytysvideo

Tutkimusten mukaan lyhyet videot ovat kiinnostavampia kuin pitkät, joten on tärkeää käyttää aikaa videon ennakkosuunnitteluun ja pitää video enintään kuuden minuutin pituisena. Puheella editoidut luentodiat ovat opiskelijoiden mielestä mielenkiintoisimpia, kuin pelkät luentodiat. Viimeistelyvaiheessa on suositeltavaa lisätä videoon siis opettajan ääni. Persoonallisuus on koettu hyväksi näkyä videolla. Puheen videolla tulisi olla rentoa, ilman muistiinpanoja ja ilman liikaa harjoittelua. Opetuksessa suositellaan käytettävän, sekä puhetta, että visuaalisia kuvia. Opiskelijat pitivät opetusvideolla innokkaasta ja nopeasta puheesta, joten innokkaaseen kerrontaan kannattaa kiinnittää huomiota. (Guo, Rubin & Kim, 2014.)

Mielenkiintoinen video optimoi opiskelijan tiedollista kuormaa, motivoi opiskelijoita videon katsomiseen sekä parantaa aktiivista oppimista. Tiedollinen kuorma ei saa kuitenkaan käydä liian valtavaksi. Sen takia video on hyvä paloitella ja jakaa lyhyempiin osiin. Videosta kannattaa poistaa kaikki ylimääräinen sisältö. Musiikki, monimutkaiset taustat ja tehosteet vievät katsojan huomiota turhaan. Olennaisia asioita kannattaa korostaa symbolein tai tekstein. (Hakanurmi, 2021.)

Teknisesti videossa tärkeintä opiskelijoiden mielestä on äänenlaatu, sekä kameran kuvan tärisevyys. Videon tekemiseen voisi käyttää mielettömästi resursseja, mutta sen voi tehdä myös halvasti ja riittävän hyvästi puhelimella tai tietokoneella. Mikäli opinnot ovat opiskelijalle maksullisia, kannattaa videon laatu suhtauttaa sen mukaan. Eli mikäli opiskelija maksaa opinnoistaan, odotetaan videon myös olevan korkea laatuinen. (Hakanurmi, 2021.)

6.3 Videon suunnittelu

Video suunniteltiin noudattamaan edellä mainittuja suosituksia. Videon tuli olla lyhyt ja kattava ilman ylimääräistä sisältöä. Videoon haluttiin selostaja, joka puhui innokkaasti ja selkeästi. Video jaksotettiin kolmeen eri osaan, jotka ovat harjoittelua ennen, harjoittelun aikana ja harjoittelun jälkeen. Videon pituudeksi suunnitellaan korkeintaan viisi minuuttia. Lähteinä videossa käytettiin tieteellisesti ja valtakunnallisesti päteviä tutkimuksia, kuten valtakunnalliset suositukset sosiaali- ja terveysalojen harjoitteluiden sisällöistä, sekä tavoitteista (Jokelainen ym. 2020). Videon suunnittelussa hyödynnettiin myös Savonia-ammattikorkeakoulun käyttämiä alustoja harjoitteluihin liittyen, koska kyseinen ammattikorkeakoulu on tilaajamme.

Savonian omia alustoja ovat mm. Savonia Blogit-sivusto, joka on suuressa roolissa harjoittelussa. Opiskelijat kirjoittavat blogiin lähtötason ja tavoitteet, sekä refleктоivat omaa oppimistaan. Videota suunnitellessa hyödynnettiin myös Savonia-ammattikorkeakoulun Moodlesta löytyvää kurssia "Harjoittelut sh- koulutuksessa", josta löytyy kaikki sairaanhoitaja perusopinnot aikana olevat harjoittelut, niiden sisällöt ja tavoitteet. Kyseiseltä Moodle alustalta löytyy myös jokaiseen harjoitteluun omat arviointilomakkeet ja työvuorolomakkeet.

Valtakunnallisesti ammattikorkeakouluissa on käytössä harjoitteluvarausjärjestelmä nimeltään Jobiili. Jobiiliin kautta sosiaali- ja terveysalan opiskelijat pääsevät tarkastelemaan koko Suomen harjoittelu paikkoja ja varaamaan niitä. Harjoittelu- ja työorganisaatiot lisäävät avoimena olevat harjoittelupaikat

Jobiiliin ja näin myös mainostavat omaa organisaatiotaan työnantajana. Opettajien tehtävä Jobiilissa on vahvistaa ja seurata opiskelijoiden harjoittelupaikka varauksia (Jobiili, 2022). Videolla haluttiin myös sivuta Jobiiliin käyttöä harjoittelua varatessa.

6.4 Videon käsikirjoitus

Ensimmäisessä kohtauksessa on yksivärinen tausta, videon aihe ja alkutekstit. Tässä kohtauksessa ei ole selostusta. Toisessa kohtauksessa kuvataan opiskelijaa, joka on varaamassa Jobiilista ensimmäistä harjoittelupaikkaa. Kohtauksen selostus: "Harjoittelupaikka varataan ensisijaisesti Jobiilista. Jobiiliin profiiliin kirjoitetaan tämänhetkiset opintopisteet, CV sekä aiempine harjoittelupaikkojen tiedot ja ajankohdat. Kun varausmahdollisuus aukeaa, tulee valita oikeat harjoitteluviikot ja tämän jälkeen painetaan "tee varaus". Harjoittelupaikan varaamisessa kannattaa olla tarkka ja nopea."

Kolmannessa kohtauksessa opiskelija täydentää omaan blogiin harjoitteluun vaadittavat lähtötason ja tavoitteet sekä tulostaa työvuorotaulukon sekä arviointilomakkeen. Kohtauksen selostus: "Blogiin kirjoitetaan lähtötaso ja tavoitteet harjoittelun vaatimusten mukaisesti. Tavoitteet löytyvät Moodlesta jaksokohtaiselta kurssilta. Lähtötaso ja tavoitteet lähetetään ohjaavalle opettajalle. Kun ohjaava opettaja on hyväksynyt lähtötason ja tavoitteet, ne voi lähettää harjoitteluyksikköön. Seuraavaksi opiskelija tulostaa harjoittelua varten työvuorotaulukon sekä arviointilomakkeen."

Neljännessä kohtauksessa opiskelija selvittää harjoitteluun tarvittavat rokotukset sekä rikosrekisteriotteen. Selostus: "Opiskelijan täytyy itse huolehtia, että hänellä on voimassa harjoitteluun vaadittavat rokotukset. Joihinkin harjoitteluihin vaaditaan rikosrekisteriote, jonka hankkimisesta opiskelija on myös itse vastuussa"

Viidennessä kohtauksessa opiskelija hankkii nimikyltin ja on yhteydessä harjoitteluorganisaatioon. Selostus: "Opiskelija hankkii harjoitteluun nimikyltin, samaa nimikylttiä opiskelija voi käyttää jatkossa kaikissa harjoitteluissa. Nimikyltissä tulee olla opiskelijan koko nimi ja koulutuslinja. Opiskelija on yhteydessä harjoitteluyksikköön sähköpostilla tai puhelimitse. Viimeistään tässä vaiheessa on hyvä lähettää lähtötaso ja tavoitteet harjoitteluyksikköön, jos niitä ei aikaisemmin ole lähettänyt."

Kuudennessä kohtauksessa opiskelija täydentää työvuorotaulukkoa harjoittelussa. Kohtauksen selostus: "Opiskelija täyttää työvuorotaulukon vaadittavat tiedot. Työvuorot suunnitellaan ohjaajan työvuorojen mukaan. Työvuorotaulukkoa täytetään aina mustekynällä. Ohjaaja allekirjoittaa työvuorotaulukon toteutuneet työvuorot viikoittain."

Seitsemännessä kohtauksessa opiskelija kirjoittaa blogiin reflektointia harjoittelusta sekä pitää ohjaajan ja ohjaavan opettajan kanssa väliarvioinnin. Selostus: "Opiskelijan tulee kirjoittaa reflektointi blogiin jokaisen harjoitteluviikon jälkeen. Reflektointiin opiskelija kirjoittaa omia oppimiskokemuksia sekä arvioi omaa kehittymistään. Harjoittelun puolivälissä pidetään väliarvio. Väliarvioon osallistuvat opiskelija, ohjaaja sekä ohjaava opettaja. Väliarvioinnissa käydään läpi, sitä kuinka harjoittelu on sujunut, onko opiskelijalla ollut ongelmia harjoittelussa sekä jatkuuko harjoittelu hyväksytysti. Opiskelija kirjoittaa väliarvioinnista tiivistelmän blogiin."

Kahdeksas kohtaus koskee lääkehoitopassin täydentämistä. Selostus: ”Opiskelijan pitää itse pitää huolta, että lääkehoitopassi on ajantasainen ja, että ohjaaja kuittaa saadut näytöt.”

Kohtauksessa yhdeksän käsitellään työvuorotaulukkoa. ”Opiskelijan tunnit ovat täynnä ja hän ottaa taulukosta kopion ja jättää sen työpaikalle. Savonian päivittyneiden ohjeiden mukaan, alkuperäinen taulukko skannataan ja palautetaan se Savonian määräämälle alustalle.”

Kohtauksessa kymmenen opiskelija palauttaa työvaatteet ja avaimet. Selostus: ”Opiskelija palauttaa avaimet ja työasun harjoitteluyksikköön.”

Kohtauksessa yksitoista opiskelija tekee loppuarvioinnin. Selostus: ”Opiskelija kirjoittaa blogiin loppuarvioinnin kuluneesta harjoittelusta. Arviointi tulee peilata lähtötasoon ja tavoitteisiin. Ohjaaja tekee opiskelijasta oman arvioinnin, joko suoraan Blogin kommentti kenttään, tai paperille. Jos arviointi tehdään paperille, paperista tulee ottaa kuva ja liittää se blogiin. Arvioinnissa tulee käydä selkeästi ilmi, että onko harjoittelu hyväksytty vai hylätty.”

6.5 Kehittämistyön toteutus

Perehdytysvideo kuvattiin suunnitelmien mukaan syyslukukaudella 2021, jolloin kirjallisen työn teoriaosuus oli valmis ja tieteelliset tutkimukset tukivat videon toteuttamista. Video kuvattiin Kuopion pääterveysaseman sairaanhoitajan vastaanottohuoneessa. Kuvauspaikka valittiin tarkasti, jotta saamme videoon elävöitymistä, sekä vaikutelman, että opiskelija on harjoittelussa.

Videon toteutuksessa yksi kehittämistyön tekijöitä toimi opiskelijan roolissa ja yksi tekijä potilaan roolissa. Mielestämme kyseinen kuvaamistapa oli selkein videon katsovia opiskelijoita varten. Yksi meistä toimi selostajan roolissa, korostaen videon tärkeimpiä asioita. Selostus oli lyhyttä ja ytimekästä. Viimeinen meistä toimi kuvaajan roolissa. Työskentely kolmestaan oli sujuvaa ja henkilöitä videon tekemiseen oli tarpeeksi.

Video kuvattiin kohtaus kerrallaan. Kohtauksia oli yhteensä 11, jotka olimme suunnitelleet etukäteen. Video eteni niin, että ensin käytiin läpi harjoittelua edeltävät asiat, jonka jälkeen edettiin luonnollisesti harjoittelun aikana tapahtuviin asioihin. Videon lopulla perehdyttiin harjoittelun loppuun kuuluviin asioihin. Asiat, joita käytiin läpi, olivat harjoittelupaikan varaaminen, Jobiili, blogi, lähtötaso & tavoitteet, rokotukset, rikosrekisterit, työvuorotaulukot, työvaatteet, palautettavat tehtävät.

Video editoitiin selkeäksi ja yhteneväiseksi kokonaisuudeksi. Selostajan ääni lisättiin videoon jälkikäteen. Videon pituudeksi tuli noin kolme minuuttia. Video editoitiin yhden tekijän toimesta. Videon editoitiin ja kuvattiin kaksi kertaa, harjoittelukoordinaattoreiden kehittämisideoiden vuoksi. Videon kuvaaminen oli helppoa ja nopeaakin, koska käsikirjoitus oli valmiina. Editointi tuotti haasteita, koska editoija ei ollut aiemmin videoita editoinut. Toisella kerralla editointi oli nopeaa ja sujui helposti, koska aiemmalla kerralla editointiohjelman käyttö tuli tutuksi.

6.6 Kehittämistyö arviointi

Tärkeänä osana on videon esittäminen Savonia-ammattikorkeakoulun harjoittelukoordinaattoreille ja heidän antamat palautteet. Palaute ja arviointi pyritään keskittämään videon kattavuuteen, onko videolla läpikäytyt asiat oleellisia ja tärkeitä. Toisena tärkeänä arviointikriteerinä on videon pituus. Videon täytyy olla kestoaltaan sellainen, että katsojat jaksavat keskittyä siihen. Videon suuntaaminen kohderyhmälle on tärkeää. Onko video selvästi tehty kohderyhmää ajatellen. Pystymme myös itse arvioimaan videon onnistumista. Olemme itsekin olleet tilanteessa, jossa opintojen alussa ensimmäinen harjoittelu on ajankohtainen ja tiedämme, mitä asioita olisi tuolloin ollut hyvä tietää. Tärkein arvioinnin kriteeri on, pystyttiinkö videoon sisällyttämään kaikki oleelliset asiat harjoittelua koskien, jolloin tietoa ei tarvitsisi opiskelijoiden etsiä monesta eri paikasta.

Savonia-ammattikorkeakoulun kaksi harjoittelukoordinaattoria suullisesti lupautuivat arvioimaan videon, sekä sen käsikirjoituksen. Lähetimme harjoittelukoordinaattoreille sähköpostilla videon käsikirjoituksen rungon arvioitavaksi (Liite 1.). He hyväksyivät nykyisen käsikirjoituksen. Kehittämisideat, jotka harjoittelukoordinaattorit antoivat, koskivat videon käyttökelpoisuutta koskien kaikkia eri opintojaksojen harjoittelujaksoja. Aluksi ajattelimme videon koskevan vain ensimmäiseen harjoitteluun siirtyviä opiskelijoita. Muutimme videon kulkua ja siinä käytyjä asioita siten, että video voidaan käyttää kaikkien perusopintojen sekä syventävien opintojaksojen harjoitteluja. Eli videossa ei käydä tarkkaan esimerkiksi sisätautia sairastavan potilaan hoitotyön -harjoittelujaksoon liittyviä asioita, vaan videossa käytyt asiat voi soveltaa jokaiseen opintojakson harjoitteluun valmistautumisen avuksi. Myöskin työvuorolomakkeen palautus ohjaavalle opettajalle on muuttunut viimeisen vuoden aikana. Ennen työvuorolomakkeen alkuperäinen paperillinen versio palautettiin ohjaavan opettajan henkilökohtaiseen postilaatikkoon Savonia-ammattikorkeakoulun campuksella. Syksystä 2021 lähtien työvuorolomake skannataan sähköisesti Savonia-ammattikorkeakoulun arkistointijärjestelmään, josta ohjaavaopettaja tarkistaa sen.

Myös perehdytysvideo (LIITE 2) lähetettiin harjoittelukoordinaattoreille sekä toimeksiantajalle arvioitavaksi. Tullut palaute koski videon visuaalista asettelua sekä tarkensi tärkeiden asioiden yleistämistä videolla. Eli harjoittelua koskevat asiat yleistettiin siten, että videota voidaan käyttää jokaisessa harjoittelussa eikä esimerkiksi sisätautia sairastavan potilaan hoitotyötä koskevassa harjoittelujaksossa. Palautteessa pyydettiin myös muokkaamaan opiskelijan vaatetusta. Alkuperäisessä videossa opiskelijalla oli t-paita mallisen työpaidan alla pitkähihainen paita, joka ei ole sallittua kaikissa hoitotyön organisaatioissa. Myös huomio siitä, että loppuarviossa myös opiskelijaohjaajan tulee kommentoida opiskelija blogia ja selvästi kirjoittaa, onko harjoittelu hyväksytty vai hylätty. Kuvasimme videon uudelleen ja otimme huomioon kaikki harjoittelukoordinaattoreilta tulleet kehittämisideat. Toisella kerralla kuvattu video oli harjoittelukoordinaattoreiden mielestä hyvä ja käyttökelpoinen.

7 TARKOITUS JA TAVOITEET

Kehittämistyön tarkoituksena on tuottaa opiskelijaohjauksen ja harjoittelun suorittamiseen liittyvä perehdytys video Savonia-ammattikorkeakoulun sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja-, ensihoitaja- ja kättilöopiskelijoille, jotka suorittavat tutkinnon sairaanhoidon perusopinnot. Video sisältää opiskelijan tehtävät ennen harjoittelua, harjoittelun aikana sekä harjoittelun jälkeen. Sivuamme videossa myös opiskelijaohjauksen merkitystä kliinisessä harjoittelussa. Perehdytys videon tarkoituksena on olla osa pedagogista ohjausta ennen kliiniseen harjoitteluun siirtymistä. Savonia-ammattikorkeakoulun hoitotyön opiskelijoille kuuluu pakollisena osana harjoittelun suorittamista opettajan pitämä harjoittelu info, jossa käydään läpi harjoittelua koskevat tehtävät ja tiedot. Tarkoituksena on siis saada video osaksi tätä harjoittelua infoa sekä helposti opiskelijoiden saataville esimerkiksi Moodle alustalle. Opettajat pystyvät hyödyntämään videota pohjana pitämälleen info tilaisuudelle.

Työn tavoitteena on helpottaa ja selkeyttää opiskelija siirtymistä ensimmäisiin kliinisiin harjoitteluihin. Aiemmin tieto harjoitteluun liittyvistä ohjeista ja tehtävistä on löytynyt monelta alustalta, mikä hankaloittaa näiden sisäistämistä sekä muistamista. Kun kaikki tarvittava tieto löytyy samalta alustalta, toivomme sen helpottavan opiskelijoiden valmistautumista harjoitteluun sekä sen suorittamista. Tavoitteena on myös helpottaa hoitotyön opettajien työtä liittyen opiskelijoiden ohjaamiseen kliinisissä harjoitteluissa. Videon tiivistäessä tarvittavat tiedot samalle alustalle, on se helposti opettajien käytettävissä pedagogisessa ohjauksessa.

8 POHDINTA

Aloitimme kehittämistyön tekemisen lähteiden etsimisellä. Olimme käyneet opinnäytetyön aloittamiseen pohjustavan kurssin, jonka tarkoitus oli helpottaa työhön rupeamista. Kaikki meistä kokivat tässä hankaluuksia alkuun, kun ei hahmotettu, mitkä artikkelit ovat sopivia. Tässä kuitenkin kehityimme nopeasti ja löytyi riittävä määrä tutkielmia. Vaikeuksia oli myös englanninkielisten artikkeleiden ymmärtämisessä, sillä yleisesti artikkelit sisälsivät paljon ammattisanastoa.

Aihekuvauksen ja suunnitelman tekoon tarvitsimme apua ohjaavilta opettajilta. Pidimme palaveria kaksi kertaa. Palaverit selkeyttivät paljon, kuinka tulee jatkaa ja mitä kannattaa huomioida. Paljon pyyhimme pois turhaa tekstiä, jotta opinnäytetyöstämme tulisi asiapitoisempi. Teoriaa koitimme pohtia monesta eri näkökulmasta, jotta saisimme videolle mahdollisimman hyvän pohjan. Opiskelimme mm. miten tehdä hyvä opetusvideo. Oli mielenkiintoista päästä perehtymään jokaiseen pienenkin asiaan, mihin normaalisti ei tulisi niinkään kiinnitettyä huomiota. Materiaalia teoriaan löytyi kiitettävästi.

Videon tekeminen oli meidän kaikkien mielestä mieluisin vaihe. Työnjakomme oli selvä käsikirjoitukseen, joten video saatiin kuvattua purkkiin yhdessä päivässä. Videon tekeminen oli jollakin tapaa selkeämpi, kuin teorian kirjoittaminen, sillä siinä sai käyttää omaa luovuutta ja tehdä videosta omanäköisen. Teoria pohjautuu tutkimustietoon, joten pohdintaa ei juurikaan ole. Pohdimme alkuun kovasti, että missä ja millä video kuvataan. Ratkaisuksi päädyttiin kuvaamaan video omilla puhelimillamme, sillä koimme, että nykyajan puhelimissa laatu on korkea. Jälkikäteen mietittynä päädyimme oikeaan ratkaisuun, videosta tuli laadultaan hyvä ja puhelimella kuvaaminen yksinkertaisti työskentelyämme. Aluksi oli hankalaa miettiä miten, ja millaisia asioita ja tilanteita videoon kannattaa kuvata. Kuvassimmekin videon lopulta uudestaan, kun alkuperäisessä ei tulleet kaikki asiat esille täysin oikein.

Suurimpia haasteita kehittämistyön tekemisessä oli löytää yhteistä aikaa kirjoittajien välille. Jokaisella oli omat työt, koulut ja harrastukset. Myös koronapandemia hankaloitti näkemistä ja välillä joutuikin tyytymään etäyhteyteen. Alunperin suunnitelma oli saada opinnäytetyö palautettua syysluku-kaudella 2021, mutta juuri edellä mainituista syistä, halusimme siirtää palautuksen 2022 kevätluku-kaudelle. Päätös oli oikea, sillä koimme, että näin pystyimme panostamaan enemmän kirjoittamiseen. Vaarana olisi myös ollut ylikuormittuminen, kun työltä, koululta ja opinnäytetyön kirjoittamiselta vapaa-aika olisi jäänyt vähiin.

Opimme opinnäytetyötä tehdessä paljon. Kehityimme artikkelien tutkimisessa ja etsimisessä. Tätä voi hyödyntää tulevaisuudessa, koska hoitotyössä suositukset ja ohjeet muuttuvat jatkuvasti. Artikkeleita löytyy melkein jokaisesta aiheesta monia versioita. Osaamme myös suhtautua lukemaamme lähdekriittisesti ja hyödyntää uusinta teoretietoa ja tutkimuksia omassa työssä.

8.1 Luotettavuus ja eettisyys

Eettiset kysymykset liittyen videon tekoon sekä kirjallisen osuuden tuottoon liittyvät lähinnä lähteiden oikeellisuuteen sekä luotettavuuteen sekä siihen, onko teoria osuutta kirjoitettaessa käytetty lähteitä. Ovatko lähteet luotettavia sekä saatavilla kaikille lukijoille? Onko lähteitä käytetty oikein sekä näihin viitattu tekstissä?

Kehittämisen kohteena on videotuotos, jota tullaan käyttämään opetustarkoituksessa harjoitteluun lähteille opiskelijoille. Työ tehdään helpottamaan harjoittelukoordinaattoreiden pitämää harjoittelu infoa opiskelijoille. Videon avulla konkretisoidaan opiskelijoille muistettavat asiat ennen harjoittelua, harjoittelun aika sekä sen jälkeen. Videolla käydyt toimintaperiaatteet sopivat jokaiseen harjoitteluun ja videon voikin katsoa aina ennen harjoitteluun menoa, mutta eniten video auttaa ensimmäiseen harjoitteluun lähtemistä. Ensimmäiseen harjoitteluun lähtiessä tulee paljon uutta asiaa, nämä asiat kertautuvat lähes jokaisessa harjoittelussa, joten harjoitteluun meno varmentuu koko ajan opiskelijoiden etenemisen myötä. Työn kohteena ovat siis pääasiassa ensimmäisen vuosikurssin hoitotyön opiskelijat.

Teemme videon ja kirjallisen osuuden lähdekriittisesti. Tarkistamme aina tarkkaan käyttämiemme lähteiden alkuperän ja selvitämme todenmukaisuuden. Välillä lähteiden luotettavuus voi olla vaikeampaa selvittää, mutta selvittämällä tekstistä kirjoittajan ja julkaisijan pääsee jo pitkälle. Mitä ajankohtaisempaa tieto on, sen luotettavampaa se myös on. Samaa tietoa on haettu usealta eri sivustolta. Kun tietoa samasta aiheesta löytyy eri sivuilta, se yleensä on luotettavaa. Kannattaa myös miettiä onko kirjoitus mielipide vai tutkittua tietoa. (Bingham, 2020.)

Kehittämistyössä pätevät yritysmaailman eettiset säännöt. Yritysten eettisyys riippuu täysin yrityksen henkilöiden päätöksistä ja toiminnasta. Välillä on hankala miettiä, mikä on eettisesti oikea ratkaisu ja kuinka tulisi toimia. Yrityksen yhtenäisyyteen vaikuttaa suuresti se, että jäsenten arvot kohtaavat. Eettisiin kysymyksiin ei ole suoria vastauksia tai koulutuksia, jotka käytyään ihmiset osaisivat vastata kaikkiin eettisiin kysymyksiin ”oikein”. (Remes, 2019.)

Näitä kaikkia asioita tulemme pohtimaan tehdessämme tätä kehittämistyötä. Pyrimme myös tieteenkin siihen, että kirjoittamamme teksti on omaamme, eikä plagiointia muualta. Plagiointi tarkastetaan Turnit -sovelluksen avulla, joka on Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden käytössä. Videon kuvaamiseen liittyviä lupia, esimerkiksi ulkopuolisten ihmisten kuvaamista kohtaan, emme tarvitse, koska videossa esiintyy vain työn tekijät

8.2 Hyödynnettävyys ja kehittämisideat

Kehittämistyön tuotoksena olevaa perehdytysvideota (LIITE2) voidaan hyödyntää hoitotyön opiskelijoille ennen harjoittelujaksoa pidettävässä info -tilaisuudessa. Opettaja voi näyttää videon luokassa yhteisesti kaikille ja sen jälkeen käydä videon asioita tarkennetusti läpi riippuen alkavan harjoittelujakson aiheesta. Opiskelijat voivat tarvittaessa palata videoon ja käyttää sitä niin sanottuna muistilistana harjoittelun edetessä. Videossa ei ole tarkkaan kerrottu esimerkiksi harjoittelu kohtaisista tehtävistä tai tavoitteista. Video on yleistetty sopimaan jokaisen harjoittelujakson ”rungoksi”. Tämän

vuoksi opiskelijan tulee kuitenkin videon asioiden lisäksi ottaa selvää harjoittelukohtaisista ohjeista koskien esimerkiksi harjoittelukohtaisia tehtäviä sekä työaikaohjeita. Näin lisäämme opiskelijoiden omaa vastuuta omista opinnoista ja niiden etenemisestä.

Videota pystyy hyödyntämään myös harjoitteluorganisaatioiden opiskelijaohjaajat. Opiskelijaohjaajien katsoessa video, myös heille konkretisoituu opiskelijoille kuuluvat tehtävät ja muistettavat asiat itse harjoittelussa toimimisen lisäksi. Harjoittelujakson aika muistettavaa ja tehtävää itse oppimisen lisäksi on paljon. Videossa on sivuttu myös opiskelijaohjaajille kuuluvia asioita. Näitä on esimerkiksi työaikaohjeet ja työvuorolomakkeen täyttäminen sekä väli- ja loppuarvioiden pitäminen. Muun muassa opiskelijaohjaajan tulee kommentoida opiskelijan blogiin kirjoittamaa loppuarviota.

Video on hyvä pohja opiskelijoille valmistautuessa harjoittelujaksoihin ja toimii niin sanottuna muistilistana. Mikäli ideaa haluaa kehittää, voisi jokaista harjoittelujaksoa kohti tehdä oman videon, jossa pystyisi käymään harjoittelukohtaiset ohjeet ja tehtävät tarkemmin läpi. Ongelmana kuitenkin tässä tapauksessakin on se, että ohjeet ja tehtävät muuttuvat jatkuvasti ja videoita joutuisi muokkaamaan ohjeiden muuttuessa. Tämän vuoksi tehdyssä perehdytysvideossa toistuu lauseet ”sovitulla tavalla” ja ”huomioi harjoittelukohtaiset ohjeet”. Näin videota pystytään hyödyntämään mahdollisesti ohjeiden muuttuessa.

Videon visuaalisuuden sekä kuvan- ja äänenlaadun tiimoilta on varmasti kehitettävää. Video on kuvattu älypuhelimella ja ääni on äänitetty kuulokkeiden mikin kautta. Kuitenkin kuvan- ja äänenlaadun parantamiseksi tarvitsee paremmat kamerat sekä mikit, jotka maksavat usein paljon. Esimerkiksi videota suunnitellessa yritettiin etsiä eripaikoista oikeaa kameraa ja mikkiä, näitä kuitenkin löytämättä. Olemme silti tyytyväisiä saatavilla laitteilla saavutettuun kuvan- ja äänenlaatuun.

LÄHTEET

- Bingham Clarissa 2020. "Se luki netissä - lähdekriittisyyden merkityksestä". WWW -julkaisu. 23.09.2020. <https://journal.laurea.fi/se-luki-netissa-lahdekriittisyyden-merkityksesta/#0560b8a3>. Viitattu 12.09.2021
- Eriksson Elina, Korhonen Teija, Merasto Merja & Moisio Eeva-Liisa. 2015. Sairaanhoidajan ammatillinen osaaminen. Sairaanhoidajakoulutuksen tulevaisuus -hanke. Ammattikorkeakoulujen terveysalan verkosto, Suomen sairaanhoidajaliitto ry. Julkaisu. Saatavissa: <http://www.epressi.com/media/userfiles/15014/1442254031/loppuraportti-sairaanhoidajan-ammattillinen-osaaminen.pdf>. Viitattu 12.9.2021.
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/55/EU. WWW -julkaisu. 28.12.2013. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:354:0132:0170:en:PDF>. Viitattu 12.9.2021.
- Guo, P., Rubin, R. & Kim. J. 2014. How video production affects student engagement: An empirical study of MOOC videos. Saatavissa: https://www.researchgate.net/publication/262393281_How_video_production_affects_student_engagement_An_empirical_study_of_MOOC_videos. Viitattu 13.10.2021
- Hakanurmi, Satu. 2021. Pedagogisesti mielekäs video. ERAPPU. Turkulaisten korkeakoulujen yhteistyöfoorumi. Saatavissa: <https://blogit.utu.fi/erappu/pedagogisesti-mielekas-video/>. Viitattu: 13.10.2021
- Jobiili. 2022. Verkkosivusto. <https://www.jobiili.fi/#/>. Viitattu 19.2.2022.
- Jokelainen Merja. 2013. The Elements of Effective Student Nurse Mentorship in Placement Learning Environments. Väitöskirja. Itä-Suomen Yliopisto, Hoitotieteet. https://erepo.uef.fi/bitstream/handle/123456789/12873/urn_isbn_978-952-61-1199-5.pdf?sequence=1&isAllowed=y. Viitattu 25.2.2021
- Jokelainen Merja, Jumisko Eija, Kullas-Nyman Lisen, Kylmä Anne, Lehtola Kirsi, Ritsilä Jaana & Suua Pirkko. 2020. Terveysalan harjoittelun laatusuosituksen ammattikorkeakouluille. Laatusuositus työryhmä. Julkaisu. <https://amkterveysala.files.wordpress.com/2020/04/laatusuositukset-2020-julkaisu.pdf>. Viitattu 25.3.2021.
- Juntunen Jonna, Tuomikoski Anna-maria, Ruotsalainen Heidi, Kääriäinen Maria. 2013. Haasteelliset opiskelijaohjaustilanteet terveysalalla- opiskelijaohjaajien käsityksiä. Hoitotiede 28 (2), 123-136. Viitattu 7.10.2021.
- Jääskeläinen Liisa. 2009. Sairaanhoidaja opiskelijan käytännön harjoittelun ohjaajana. Tampereen yliopisto, hoitotieteenlaitos. Pro gradu -tutkielma. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/80663/gradu03611.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Viitattu 25.2.2021
- Kajander-Unkuri Satu. 2015. Nurse competence of graduating nursing students. Väitöskirja. Hoitotieteenlaitos. Lääketieteellinen tiedekunta. Turun yliopisto. Saatavissa: <https://www.utu-pub.fi/bitstream/handle/10024/103403/AnnalesD1158Kajander-Unkuri.pdf?sequence=2&isAllowed=y>. Viitattu 2.11.2021.
- Kunnallinen ja yleinen virka- ja työehtosopimus 2020-2021. <https://www.kt.fi/sopimukset/kvtes/2020-2021/luku-3-tyoaika/saannolliset-tyoajat>. Viitattu 11.7.2021.
- KYS hoitotyön opetus. 2013. Toimintamalli terveysalan haasteellisiin opiskelijaohjaus tilanteisiin. Pohjais-savon sairaanhoitopiiri. https://www.savonia.fi/app/uploads/2020/11/aktiivisen_tuen_toimintamalli.pdf. Viitattu 7.10.2021.

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 1994/559. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19940559>. Viitattu 30.3.2021.

Luoja Katja. 2011. Ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen toimintamalli. Tampereen yliopisto, hoitotieteen laitos. Akateeminen väitöskirja. <https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/66696/978-951-44-8315-8.pdf?sequence> Viitattu 25.2.2021.

Opetusministeriö. 2006. Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon. Koulutuksesta valmistuvien ammatillinen osaaminen, keskeiset opinnot ja vähimmäisopinnot. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä. WWW- julkaisu. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80112/tr24.pdf>. Viitattu 12.9.2021.

Oulun ammattikorkeakoulu. HARKKA – Harjoittelusta työelämään muuttuvissa terveysalan toiminta ympäristöissä. Verkkojulkaisu. <https://www.oamk.fi/fi/tutkimus-ja-kehitys/tki-ja-hanketoiminta/harkka>. Viitattu 19.2.2022.

Remes Matti. 2019. Niina Ratsula: Oikein toimimisen kulttuuria kannattaa edistää. WWW -julkaisu. 11.10.2019. <https://tilisanomat.fi/tyo-ja-ura/oikein-toimimisen-kulttuuri>. Viitattu 12.9.2021.

Salonen Kari. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Turun ammattikorkeakoulu. <https://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf>. Viitattu 19.2.2022.

Suomen ammattikorkeakoulujen terveysalan koulutuksen verkosto. 2020. Harjoittelun laatusuosituksset. <https://amkterveysala.wordpress.com/harjoittelun-laatusuosituksset/>. Viitattu 1.11.2021.

Tuomikoski Anna-Maria, Ruotsalainen Heidi, Mikkonen Kristina & Kääriäinen Maria. 2020. Nurses' experiences of their competence at mentoring nursing students during clinical practice: A systematic review of qualitative studies. Nurse Education today, 2020, vol 85, p.1-10.

Turunen Vesa 2019. Tehyn lakimies: Uusi työaikalaki tuo muutoksia jaksotyön työvuorojen suunnitteluun. Uutinen. <https://www.tehylehti.fi/fi/uutiset/tehn-lakimies-uusi-tyoaikalaki-tuo-muutoksia-jaksotyön-työvuorojen-suunnitteluun>. Viitattu 11.7.2021.

Työ- ja elinkeinoministeriö. TEM:n hallitusneuvos Kröger Tarja. Työaikalaki 872/2019. Uusi työaikalaki pähkinän kuoressa. Verkkotiedote. Saatavissa <https://tem.fi/uusi-tyoaikalaki-pahkinankuoressa>. Viitattu 12.9.2021.

Valtioneuvoksen asetus korkeakouluista 2014/1129. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20141129>. Viitattu 1.11.2021.

LIITE 1: VIDEON KÄSIKIRJOITUS

Kohtaus	Sisältö
1	Alkutekstit ja videon aihe
2	Harjoittelupaikan varaaminen, jobiili cv päivittäminen
3	Lähtötaso ja tavoitteet, tarvittavat rokotteet
4	Arviointi lomakkeen ja työvuorotaulukon tulos
5	Yhteys harjoitteluorganisaatioon
6	Työvaatteiden ja avainten haku sekä oikea oppiset kengät ja nimikyltit
7	Työvuorotaulukon täydentäminen
8	Oppimisen reflektointi ja lääkehoitopassin täydentäminen, Harjoittelu kohtaiset tehtävät sekä väliarviointi
9	Loppuarviointi
10	Avainten ja työasun palautus
11	Työvuorotaulukon palautus, palautteen antaminen harjoittelu organisaatioon, osallistuminen harjoittelun purkuseminaariin

LIITE 2: PEREHDYTYSVIDEO

<https://www.youtube.com/watch?v=ZMcSe7fJYoo>